

GENESIS

Seper Beresit

De Proloog: 1:1 – 2:3

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde. De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed; en de Geest van God zweefde over de wateren.

En God zei: Laat er licht zijn! En er was licht. En God zag het licht dat het goed was; en God maakte scheiding tussen licht en duisternis. En God noemde het licht dag en de duisternis noemde Hij nacht. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de eerste dag.

En God zei: Laat er een uitspansel zijn in het midden van het water, en laat dat scheiding maken tussen water en water! En God maakte het uitspansel en maakte scheiding tussen het water dat onder het uitspansel is, en het water dat boven het uitspansel is. En het was zo. En God noemde het uitspansel hemel. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de tweede dag.

En God zei: Laat het water dat onder de hemel is, in één plaats samenvloeien en laat het droge zichtbaar worden! En het was zo. En God noemde het droge aarde en het samengevloeiende water noemde Hij zeeën; en God zag dat het goed was.

En God zei: Laat de aarde groen doen opkomen, zaaddragend gewas, vruchtbomen, die naar hun soort vrucht dragen, waarin hun zaad is op de aarde! En het was zo. En de aarde bracht groen voort, zaaddragend gewas naar zijn soort en bomen die vrucht dragen waarin hun zaad is, naar hun soort.

En God zag dat het goed was.

Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de derde dag.

De Proloog: 1:1 – 2:3

En God zei: Laten er lichten zijn in het uitspansel van de hemel om scheiding te maken tussen de dag en de nacht; en laten zij zijn tot aanduiding van vaste tijden en van dagen en jaren!

En laten zij tot lichten zijn in het uitspansel van de hemel om licht te geven op de aarde! En het was zo.

En God maakte de twee grote lichten: het grote licht om de dag te beheersen en het kleine licht om de nacht te beheersen; en ook de sterren. En God stelde ze in het uitspansel van de hemel om licht te geven op de aarde, om de dag en de nacht te beheersen en om scheiding te maken tussen licht en duisternis. En God zag dat het goed was.

Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de vierde dag.

En God zei: Laat het water wemelen van wemelende levende wezens; en laten er vogels boven de aarde vliegen, in het uitspansel van de hemel! En God schiep de grote zeedieren en alle krioelende levende wezens waarvan het water wemelt, naar hun soort, en alle gevleugelde vogels naar hun soort.

En God zag dat het goed was. En God zegende ze en zei: Wees vruchtbaar, word talrijk, en vervul het water van de zeeën; en laten de vogels talrijk worden op de aarde!

Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de vijfde dag.

En God zei: Laat de aarde levende wezens naar hun soort voortbrengen: vee, kruipende dieren en wilde dieren van de aarde, naar zijn soort! En het was zo. En God maakte de wilde dieren van de aarde naar hun soort, het vee naar hun soort, en alle kruipende dieren van de aardbodem naar hun soort.

En God zag dat het goed was.

De Proloog: 1:1 – 2:3

En God zei: Laten Wij mensen maken als Ons beeld, naar Onze gelijkenis; zodat zij heersen over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht, over het vee, over heel de aarde en over al de kruipende dieren die over de aarde kruipen!. En God schiep de mens als Zijn beeld; als het beeld van God schiep Hij hem; mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen. En God zegende hen en God zei tegen hen:

Wees vruchtbaar, word talrijk, vervul de aarde en onderwerp haar, en heers over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht en over al de dieren die over de aarde kruipen!

En God zei: Zie Ik geef u al het zaaddragende gewas dat op heel de aarde is, en alle bomen waaraan zaaddragende boomvruchten zijn; dat zal u tot voedsel dienen. Maar aan al de dieren van de aarde, aan alle vogels in de lucht en aan al wat over de aarde kruipt, waarin leven is, heb Ik al het groene gewas tot voedsel gegeven. En het was zo. En God zag al wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed.

Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de zesde dag.

Zo zijn de hemel en de aarde voltooid, en heel hun legermacht.

Toen God op de zevende dag Zijn werk, dat Hij gemaakt had, voltooid had, rustte Hij op de zevende dag van al Zijn werk, dat Hij gemaakt had. En God zegende de zevende dag en heiligde die, want daarop rustte Hij van al Zijn werk, dat God schiep door het te maken.

Indeling van de proloog

- Genesis 1:1-2   **Samenvattende introductie** : in begin, de schepping van hemel en aarde
- Genesis 1:3-5   **Dag 1**   creatie van licht   scheiding van licht en duisternis
- Genesis 1:6-8   **Dag 2**   creatie van het uitspansel   scheiding tussen de wateren 'onder' en 'boven'
- Genesis 1:9-13   **Dag 3**   creatie van het droge   scheiding tussen de zeeën en de aarde
   creatie van vegetatie, planten en bomen
- Genesis 1:14-19   **Dag 4**   creatie van de zon, de maan en de sterren
- Genesis 1:20-23   **Dag 5**   creatie van zeedieren en vogels
- Genesis 1:24-31   **Dag 6**   creatie van vee, kruipende dieren en wilde dieren
   creatie van de mensheid
- Genesis 2:1-3   **Samenvattende eindconclusie** : voltooiing van de schepping van hemel en aarde
   Dag 7   zegening en heiliging van de 7^e dag als Gods dag van rust

De schepping als Gods Tempel

Dag 7: God 'rust' op Zijn troon
als de soevereine Koning van de schepping

Dag 6b: De mensheid als priesterkoningen om te heersen
als Gods beeldragers over de aarde en al wat leeft

Dag 3: Scheiding van de zeeën en het droge land en de vegetatie op het land	Dag 6a: Landdieren
Dag 2: Scheiding van de wateren 'boven' en de wateren 'onder'	Dag 5: Vogels in de hemel, vissen en zeedieren
Dag 1: Er zij licht Scheiding tussen licht en duisternis	Dag 4: Lichten om te heersen over dag/nacht zon, maan en sterren

Indeling van de proloog

- Genesis 1:1-2   **Samenvattende introductie** : in begin, de schepping van hemel en aarde
- Genesis 1:3-5   **Dag 1**   creatie van licht   scheiding van licht en duisternis
- Genesis 1:6-8   **Dag 2**   creatie van het uitspansel   scheiding tussen de wateren 'onder' en 'boven'
- Genesis 1:9-13   **Dag 3**   creatie van het droge   scheiding tussen de zeeën en de aarde
   creatie van vegetatie, planten en bomen
- Genesis 1:14-19   **Dag 4**   creatie van de zon, de maan en de sterren
- Genesis 1:20-23   **Dag 5**   creatie van zeedieren en vogels
- Genesis 1:24-31   **Dag 6**   creatie van vee, kruipende dieren en wilde dieren
   creatie van de mensheid
- Genesis 2:1-3   **Samenvattende eindconclusie** : voltooiing van de schepping van hemel en aarde
   Dag 7   zegening en heiliging van de 7^e dag als Gods dag van rust

Samenvattende introductie

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde.
De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed;
en de Geest van God zweefde over de wateren. (Gen.1:1,2)

- ❖ Deze openingsverzen bepalen **de context** om het scheppingsverhaal verder te begrijpen!

In het begin toen God de hemel en aarde schiep, was de aarde woest en leeg (NRSV)

Toen God begon met het scheppen van hemel en aarde, was de aarde woest en leeg,.. en God zei... (NIPS)

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde. Nu was de aarde woest en leeg, ... (HSV, NBG, NBV..)

- ❖ De vraag van 1 miljoen **beschrijft vers 2 een 'geschapen' werk of** (de uitkomst van vers 1)
 wat er voor Gods scheppende werk al gevonden wordt?
- ❖ Creatio ex nihilo of creatio ex materia? *schepping uit het niets, of uit bestaande materie?*
- ❖ De vraag is: **Wat leert ons 'de tekst', en niet, wat laat ons 'geloofssysteem' hier toe...**
- ❖ Niet in 'directe' zin afgeleid uit **de Schriften**, maar ontstaan vanuit de **geloofsverdediging**
- ❖ Doel Christelijke leer 'acceptabel' te presenteren voor het heersende Griekse denken
- ❖ *Het is niet wijs om Gen.1 te onderwerpen aan een 'beredenering' uit de 3^e eeuw na Chr.*

Samenvattende introductie

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde.
De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed;
en de Geest van God zweefde over de wateren. (Gen.1:1,2)

- ❖ Deze openingsverzen bepalen de context om het scheppingsverhaal verder te begrijpen!

In het begin toen God de hemel en aarde schiep, was de aarde woest en leeg (NRSV)

Toen God begon met het scheppen van hemel en aarde, was de aarde woest en leeg, .. en God zei... (NIPS)

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde. Nu was de aarde woest en leeg, ... (HSV, NBG, NBV..)

- ❖ De vraag van 1 miljoen **beschrijft vers 2 een 'geschapen' werk of** (de uitkomst van vers 1)
 wat er voor Gods scheppende werk al gevonden wordt?
- ❖ Creatio ex nihilo of creatio ex materia? *schepping uit het niets, of uit bestaande materie?*
- ❖ Vele joodse & vroegchristelijke geschriften creatio ex materia **de algemene leer ?**
- ❖ Er is geen bewijs dat 'schepping uit het niets' in Genesis 1 **apostolische overlevering**

Samenvattende introductie

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde.
De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed;
en de Geest van God zweefde over de wateren. (Gen.1:1,2)

- ❖ Deze openingsverzen bepalen de context om het scheppingsverhaal verder te begrijpen!

In het begin toen God de hemel en aarde schiep, was de aarde woest en leeg (NRSV)

Toen God begon met het scheppen van hemel en aarde, was de aarde woest en leeg, .. en God zei... (NIPS)

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde. Nu was de aarde woest en leeg, ... (HSV, NBG, NBV..)

- ❖ De vraag van 1 miljoen **beschrijft vers 2 een 'geschapen' werk of** (de uitkomst van vers 1)
 wat er voor Gods scheppende werk al gevonden wordt?

- ❖ Creatio ex nihilo of creatio ex materia? schepping uit het niets, *of uit bestaande materie?*

- ❖ **Clemens van Alexandrië** (150 – 215 na Chr.) in zijn boek Paedagogus 3.12

'O Koning...

Maker van alles, de hemel en de hemelse opluistering

Door het Goddelijke Woord alleen heeft U gemaakt; ...volgens een overzichtelijk plan;

Uit de chaotische warboel heeft U geschapen, deze geordende sfeer,

En uit de vormeloze materiële massa, het universum opgesierd'

Samenvattende introductie

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde.
De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed;
en de Geest van God zweefde over de wateren. (Gen.1:1,2)

- ❖ Deze openingsverzen bepalen **de context** om het scheppingsverhaal verder te begrijpen!

In het begin toen God de hemel en aarde schiep, was de aarde woest en leeg (NRSV)

Toen God begon met het scheppen van hemel en aarde, was de aarde woest en leeg, .. en God zei... (NIPS)

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde. Nu was de aarde woest en leeg, ... (HSV, NBG, NBV..)

- ❖ De vraag van 1 miljoen **beschrijft vers 2 een 'geschapen' werk of** (de uitkomst van vers 1)
 wat er voor Gods scheppende werk al gevonden wordt?
- ❖ Creatio ex nihilo of creatio ex materia? schepping uit het niets, *of uit bestaande materie?*
- ❖ *De schrijver van Ps. 104, lijkt Clemens van Alexandrië te bevestigen. . .*

'Hij heeft de aarde gegrondvest op zijn fundamenten, die zal voor eeuwig en altijd niet wankelen.

U had hem met de watervloed als met een gewaad bedekt, het water stond tot boven de bergen.

Door Uw dreigen vluchtten ze, ze haastten zich weg voor het geluid van Uw donder.

De bergen rezen op de dalen daalden neer op de plaats die U ervoor bestemd had.

U hebt een grens gesteld, die ze niet zullen overgaan, ze zullen de aarde nooit meer bedekken.' (5-9)

Samenvattende introductie

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde.
De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed;
en de Geest van God zweefde over de wateren. (Gen.1:1,2)

- ❖ Deze openingsverzen bepalen **de context** om het scheppingsverhaal verder te begrijpen!

In het begin toen God de hemel en aarde schiep, was de aarde woest en leeg (NRSV)

Toen God begon met het scheppen van hemel en aarde, was de aarde woest en leeg, .. en God zei... (NIPS)

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde. Nu was de aarde woest en leeg, ... (HSV, NBG, NBV..)

- ❖ De vraag van 1 miljoen **beschrijft vers 2 een 'geschapen' werk of** (de uitkomst van vers 1)
 wat er voor Gods scheppende werk al gevonden wordt?
- ❖ Creatio ex nihilo of creatio ex materia? schepping uit het niets, *of uit bestaande materie?*
- ❖ De **apostel Petrus**, lijkt dezelfde mening te zijn toegedaan in zijn 2^e brief...

'Want moedwillig is hun dit onbekend, dat door het woord van God de hemel en de aarde van oudsher waren en door Gods woord gevormd zijn uit water en door middel van water, waardoor de toenmalige wereld, door water overstroomd, vergaan is.'

(2Pt.3:5,6)

Samenvattende introductie

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde.
De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed;
en de Geest van God zweefde over de wateren. (Gen.1:1,2)

- ❖ Deze openingsverzen bepalen de context om het scheppingsverhaal verder te begrijpen!

In het begin toen God de hemel en aarde schiep, was de aarde woest en leeg (NRSV)

Toen God begon met het scheppen van hemel en aarde, was de aarde woest en leeg, ... en God zei... (NUPS)

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde. Nu was de aarde woest en leeg, ... (HSV, NBG, NBV..)

- ❖ De vraag van 1 miljoen ➡ **beschrijft vers 2 een 'geschapen' werk of** (de uitkomst van vers 1)
➡ **wat er voor Gods scheppende werk al gevonden wordt?**
- ❖ **1.** Elk gedeelte in Genesis opent telkens met een inleidende aankondiging (toledot – secties!)

	Proloog	1:1 – 2:3
I	Dit zijn de 'toledot' van de hemel en de aarde	2:4 – 4:26
II	Dit is het boek van de 'toledot' van Adam	5:1 – 6:8
III	Dit zijn de 'toledot' van Noach	6:9 – 9:29
	En dit zijn de 'toledot' van de zonen van Noach	10:1 – 11:9
	Dit zijn de 'toledot' van Sem	11:10-26

Samenvattende introductie

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde.
De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed;
en de Geest van God zweefde over de wateren. (Gen.1:1,2)

- ❖ Deze openingsverzen bepalen **de context** om het scheppingsverhaal verder te begrijpen!

In het begin toen God de hemel en aarde schiep, was de aarde woest en leeg (NRSV)

Toen God begon met het scheppen van hemel en aarde, was de aarde woest en leeg, .. en God zei... (NIPS)

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde. Nu was de aarde woest en leeg, ... (HSV, NBG, NBV..)

- ❖ De vraag van 1 miljoen ➡ **beschrijft vers 2 een 'geschapen' werk of** (de uitkomst van vers 1)
➡ **wat er voor Gods scheppende werk al gevonden wordt?**
- ❖ **1.** Elk gedeelte in Genesis opent telkens met een **inleidende aankondiging** (toledot – secties!)
- ❖ **2.** Het 'scheppen' **door Gods Woord**, **begint** pas in vers 3: 'En God zei: Laat er licht zijn!'
- ❖ **3.** De 6^e dag sluit nadrukkelijk af met de woorden: 'Zo zijn de hemel en de aarde voltooid'
- ❖ **Dus, op zich genomen, suggereert 'de tekst' niet dat er in vers 1 'iets' werd geschapen!**
- ❖ De tekst geeft eerder aan dat vers 1 *als een introductie op de week dient begrepen te worden*

Samenvattende introductie

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde.
De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed;
en de Geest van God zweefde over de wateren. (Gen.1:1,2)

- ❖ 4. Het 'begin', omvat het volledige scheppingsgebeuren van de opeenvolgende 6 dagen
- ❖ Het werkwoord 'scheppen' is evenals 'sterven' of 'verkopen' een 'telisch' werkwoord (telos)
- ❖ 'Hemel & aarde' is een 'merisme' dat in de Bijbel de gehele geordende kosmos beschrijft
- ❖ Het werkwoord 'bara' → 'scheppen', wordt veelvuldig op andere manieren gebruikt

'Ik ben Jahweh, uw Heilige, de Schepper van Israël, uw Koning.'

(Jes.43:15; vgl. Ps.102:18; Ezech.21:30)

'Maar wees vrolijk en verheug u tot in eeuwigheid in wat Ik schep,
want zie, Ik schep Jeruzalem een vreugde en zijn volk blijdschap.' (Jes.65:18)

'Toen zei Hij: Zie, Ik sluit een verbond; ten overstaan van heel uw volk zal Ik wonderen doen,
zoals die op de hele aarde en onder welk volk ook nog nooit 'geschapen' zijn.

...Zie, Ik zal de Amoriëten, Kanaänieten, Hethieten, Fereziëten, Hevieten en Jebusieten voor u uit verdrijven.

(Ex.34:10,11)

Samenvattende introductie

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde.
De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed;
en de Geest van God zweefde over de wateren. (Gen.1:1,2)

- ❖ 4. Het 'begin', omvat het volledige scheidingsgebeuren van de opeenvolgende 6 dagen
- ❖ Het werkwoord 'scheppen' is evenals 'sterven' of 'verkopen' een 'telisch' werkwoord (telos)
- ❖ 'Hemel & aarde' is een 'merisme' dat in de Bijbel de gehele geordende kosmos beschrijft
- ❖ Het werkwoord 'bara' → 'scheppen', wordt veelvuldig op andere manieren gebruikt

'Ik ben Jahweh, uw Heilige, de Schepper van Israël, uw Koning.'
(Jes.43:15; vgl. Ps.102:18; Ezech.21:30)

'De hemel is van U, ja, de aarde is van U;
de wereld en al wat ze bevat, die hebt U gegrondvest.
Het noorden en het zuiden, die hebt U geschapen;' (Ps.89:11,12)

'Schepp mij een rein hart, o God, en vernieuw in mijn binnenste een standvastige geest.' (Ps.51:10)

Materieel *versus* Functioneel

'Materieel' bestaan

versus

'Functioneel' bestaan

**CARTOON
'DILBERT'**

'Toch was de aarde **onzichtbaar** en niet gevormd,
en duisternis lag over de watervloed,
en een goddelijke wind voerde over de wateren.'
(Gen.1:2 'LXX vertaling')

'Door het geloof begrijpen wij dat de werelden
door Gods woord bereid zijn, zodat wat men ziet,
niet ontstaan is uit wat zichtbaar is.' (Hb.11:3, vgl: Rm.4:17)

'Onzichtbaar' $\neq$ 'Onbestaand!'

Samenvattende introductie

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde.
De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed;
en de Geest van God zweefde over de wateren. (Gen.1:1,2)

- ❖ 4. Het 'begin', omvat het volledige scheppingsgebeuren van de opeenvolgende 6 dagen
- ❖ Het werkwoord 'scheppen' is evenals 'sterven' of 'verkopen' een 'telisch' werkwoord (telos)
- ❖ 'Hemel & aarde' is een 'merisme' dat in de Bijbel de gehele geordende kosmos beschrijft
- ❖ *Vanwaar die drang om Genesis 1 als materiële ontstaansgeschiedenis te willen lezen?!*

'Hedendaags wetenschappelijk model'

zoeken het in te passen in de Schrift

alternatief model afleiden uit de Schrift

De 'wetenschap' is de norm en de maatstaf om Gods scheppende werk te verklaren...

Samenvattende introductie

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde.
De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed;
en de Geest van God zweefde over de wateren. (Gen.1:1,2)

- ❖ 'Hemel en aarde' is een '**merisme**' dat in de Bijbel de gehele geordende kosmos beschrijft
- ❖ Men kan vers 1 als volgt weergeven → 'In beginsel, voleindigde God de gehele kosmos'

'aarde' betekent **niet** de 'aardbol'

Samenvattende introductie

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde.
De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed;
en de Geest van God zweefde over de wateren. (Gen.1:1,2)

- ❖ 'Hemel en aarde' is een '**merisme**' dat in de Bijbel de gehele geordende kosmos beschrijft
- ❖ Men kan vers 1 als volgt weergeven → 'In beginsel, voleindigde God de gehele kosmos'

'aarde' = mijn 'thuisland' = mijn leefomgeving

Samenvattende introductie

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde.
De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed;
en de Geest van God zweefde over de wateren. (Gen.1:1,2)

- ❖ 'Hemel en aarde' is een '**merisme**' dat in de Bijbel de gehele geordende kosmos beschrijft
- ❖ Men kan vers 1 als volgt weergeven → 'In beginsel, voleindigde God de gehele kosmos'

Samenvattende introductie

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde.

De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed;
en de Geest van God zweefde over de wateren. (Gen.1:1,2)

- ❖ 'Hemel en aarde' is een '**merisme**' dat in de Bijbel de gehele geordende kosmos beschrijft
- ❖ Men kan vers 1 als volgt weergeven → 'In beginsel, voleindigde God de gehele kosmos'
- ❖ Het is een 'relatief' begin en geen absoluut begin, *gezien de vormeloze, lege aarde er al is*

'Want zo zegt Jahweh, die de hemel geschapen heeft, die God, die de aarde geformeerd en haar gemaakt heeft. Hij heeft haar gegrondvest, Hij heeft haar niet geschapen opdat zij woest zou zijn, maar Hij heeft haar geformeerd opdat men erop zou wonen: Ik ben Jahweh, en niemand anders.'
(Jes.45:18)

Samenvattende introductie

In (het) begin schiep God de hemel en de aarde.
De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed;
en de Geest van God zweefde over de wateren. (Gen.1:1,2)

- ❖ 'Hemel en aarde' is een '**merisme**' dat in de Bijbel de gehele **geordende kosmos** beschrijft
- ❖ Men kan vers 1 als volgt weergeven → 'In beginsel, voleindigde God de gehele kosmos'
- ❖ Het is een 'relatief' begin en geen absoluut begin, *gezien de vormeloze, lege aarde er al is*

'Want zo zegt Jahweh, die de hemel geschapen heeft, die God, die de aarde geformeerd en haar gemaakt heeft. Hij heeft haar gegrondvest, Hij heeft haar niet geschapen opdat zij woest zou zijn, maar Hij heeft haar geformeerd opdat men erop zou wonen: Ik ben Jahweh, en niemand anders.'
(Jes.45:18)

- ❖ Door het 'scheppende werk' gaat God de aarde verlossen → de chaos & vruchteloosheid

'Want de God die gezegd heeft: 'Uit duisternis zal licht schijnen',
die heeft geschene in onze harten
tot de lichtglans van de kennis van de heerlijkheid van God
in het aangezicht van Jezus Christus.' (2Kor.4:6)

The image features a stone wall with a central horizontal band of cracked, reddish-brown earth. The word "GENESIS" is written in large, yellow, serif capital letters across this band. The stone wall is composed of irregular, light-colored stones with dark mortar. The lighting is dramatic, with strong shadows and highlights, giving the scene a textured and aged appearance.

GENESIS